

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zaměřuje na zkoumání narativních situací ve vybraných britských dystopických románech a určuje, jakým způsobem konkrétní narativní strategie přispívají k účinnosti textů. Diskutovanými romány jsou *Brave New World* Aldouse Huxleyho, *Nineteen Eighty-Four* George Orwella a *Never Let Me Go* Kazua Ishigura. Práce analyzuje narativní situaci v každém románu zvlášť, přičemž se zaměřuje na roli vypravěče a jejich přínos pro prezentaci dystopického světa. Pracuje s teorií vyprávění Gérarda Genetteho a jeho konceptem fokalizace, přičemž pomocí jeho terminologie popisuje narativní režim v každém z románů. Zkoumáním role vypravěčů ve zmíněných textech si práce klade za cíl zjistit, jak zvolené narativní techniky rozšiřují zobrazení fiktivních světů, čímž přispívají k účinku románů a schopnosti čtenářů se k nim osobně vztáhnout.

Každému z děl je věnována jedna kapitola, aby bylo možné provést podrobnou analýzu narativních situací a určit, jak konkrétní typ vypravěče ovlivňuje způsob vnímání textu. V úvodní části je rozebrán žánr dystopie a její primární účel. Kapitola také představuje teoretický rámec práce a primární texty. Druhá kapitola je věnována Huxleyho románu *Brave New World* a analyzuje dílo jako autorský román, kde nulová fokalizace vytváří značný odstup mezi čtenářem a postavami a zdůrazňuje tak téma odlidštění. Následující kapitola pojednává o Orwellově románu *Nineteen Eighty-Four* a vnitřní fokalizaci textu, která naopak vytváří těsnou identifikaci s protagonistou. Čtvrtá kapitola se zabývá Ishigurovým románem *Never Let Me Go* a pojednává o značné subjektivitě textu způsobené autodiegetickým vyprávěním s vnitřní fokalizací. Tím, že umožňuje čtenářům přístup k perspektivě a myšlenkám protagonisty, román zdůrazňuje nemravnost klonování lidí. Poslední kapitola přináší shrnutí jednotlivých závěrů vyvozených v

předchozích kapitolách a porovnává roli vypravěčů a účinky narativních režimů ve třech románech.

Pokud jde o výběr primárních textů, poskytnutý výběr má reprezentovat kanonická díla dystopické literatury a také umožnit analýzu tří odlišných narativních situací, neboť každý z textů volí jiné narativní postupy. Bakalářská práce proto do určité míry záměrně přehlíží rozdíly v datech vydání románů a v jejich sociálním a historickém kontextu a místo toho se zaměřuje na jejich narativní aspekty.